

Til Justitsministeriet

fremsendt pr. mail til
statsogmenneskeretskoret@jm.dk
og josd@jm.dk

Vedr. forslag til lov om offentligt ansattes ytringsfrihed, høring

Dansk Journalistforbund – Medier & Kommunikation, DJ, skal hermed komme med sit høringssvar til udkast til lovforslag om offentligt ansattes ytringsfrihed.

DJ har igennem mange år sammen med en række andre fagforeninger og organisationer argumenteret for nødvendigheden af en bedre sikring af de offentligt ansattes ytringsfrihed.

Formelt og principielt er retsstillingen allerede i dag ganske klar: Der er en grundlovssikret ytringsfrihed, og den gælder selvfølgelig også offentligt ansatte.

Men virkeligheden er en anden: Alt for mange offentligt ansatte er desværre i tvivl, om de må ytre sig om forholdene på deres arbejdsplads. Derfor holder man sig tilbage fra at gøre det. Og begrundelsen er ikke mindst frygten for, at ytringerne kan få ansættelsesmæssige konsekvenser af den ene eller den anden art. Det fastslår flere undersøgelser, også blandt DJ's offentligt ansatte medlemmer.

Det er et stort problem af to grunde: For det første fordi det dermed begrænser den enkelte persons ytringsfrihed. Og for det andet fordi det begrænser den viden, som alle borgere kunne have fået om, hvordan virkeligheden er i den offentlige sektor.

Derfor hilser vi det fra DJ's side meget velkomment, at regeringen har taget initiativ til en selvstændig lov om offentligt ansattes ytringsfrihed.

Vi mener imidlertid ikke, at det konkrete udkast til loven er tilstrækkeligt til at opfylde formålet om at sikre og understøtte denne ytringsfrihed.

Det fremgår af justitsministerens udtalelser og bemærkningerne til udkastet, at loven udelukkende har til hensigt at lovfæste og kodificere de allerede gældende regler.

Som nævnt i indledningen af dette høringssvar, så har det i praksis vist sig ikke at være tilstrækkeligt: Uanset den formelle ret til at kunne ytre sig, er der alt for mange, der ikke gør det af frygt for konsekvenserne.

Derfor er det efter DJ's mening nødvendigt at udbygge forslaget væsentligt, og det bør ske på følgende måde:

Dansk Journalistforbund
Medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk

Formålet med loven skal stå klart: Det er at sikre og understøtte de offentligt ansattes ytringsfrihed – både af hensyn til den enkelte ansatte og af hensyn til den offentlige debat og meningsdannelse.

Det skal tydeligt fremgå, at hvis man som offentligt ansat udtaler sig på egne vegne, hvis man udtrykker sig korrekt og ordentligt, og ikke bryder sin tavshedspligt, så har man grundlæggende ret til at sige, hvad man vil.

Også selv om det er kritisk. Og også selv om man ikke først har rejst sin kritik internt eller har orienteret sin chef på forhånd.

Det vil i givet fald ikke være i strid med nogen loyalitetspligt. Og en arbejdsgiver må ikke anvende negative ledelsesmæssige reaktioner over for en lønmodtager, der på denne måde har benyttet sig af sin ret til at ytre sig.

Loven skal også dække privatansatte, der udfører offentlige opgaver.

Det er efter DJ's mening nødvendigt, at loven også dækker privatansatte, der løser opgaver for det offentlige, og ansatte i private virksomheder, der samarbejder med offentligt ansatte.

Der skal være omvendt eller delt bevisbyrde.

Hvis en lønmodtager oplever nogle negative ledelsesmæssige reaktioner, og hvis vedkommende kan underbygge en formodning om, at disse reaktioner hænger sammen med, at vedkommende har ytret sig vedrørende arbejdspladsen, så bør det påhvile arbejdsgiveren at bevise, at de pågældende negative reaktioner ikke skyldes, at den ansatte lovligt har benyttet sig af sin ret til at ytre sig.

Der skal være ret til en godtgørelse.

Hvis en lønmodtager afskediges i strid med lovens bestemmelser, skal arbejdsgiveren betale en godtgørelse. Godtgørelsens størrelse kan eksempelvis være i overensstemmelse med principperne i ligebehandlingsloven.

Størrelsen skal medvirke til at sikre, at loven har en reel og præventiv virkning.

Der skal være en forpligtelse til at oplyse om ytringsfriheden.

I selve loven og i forbindelse med lovens implementering i praksis skal de offentlige ledelser forpligtes til at give ansatte – og ikke mindst nyansatte – reel information om deres ret til at ytre sig.

Hvis dette høringssvar giver anledning til uddybende spørgsmål, står DJ til rådighed.

Venlig hilsen

Hans Jørgen Dybro
politisk chefrådgiver

DYB@journalistforbundet.dk